„Idź przez życie tak,
aby ślady twoich stóp przetrwały Cię”

bp. Jan Chrapek

15 lat

Stowarzyszenia Stromiecczyzna

2003 – 2018

Zespół redakcyjny

Barbara Chmielewska, Hanna Król, Elżbieta Wiatrak

Korekta: Halina Mielniczek

Podziękowania dla:

Beaty Komorek, Edwarda Mielniczka, Leszka Molgi i Anny Wieteski

Informacje i zdjęcia pozyskano z dokumentów archiwalnych

Stowarzyszenia Stromiecczyzna i szkoły w Stromcu

Stromiec 2018

WSTĘP

Kiedy 15 lat temu powołaliśmy Stowarzyszenie „Stromiecczyzna", mieliśmy na celu realizować zadania zaspokajające potrzeby mieszkańców naszej społeczności i wyzwalać w ludziach energię do społecznego działania. Chcieliśmy, aby ślady naszej działalności pozostały dla kolejnych stromieckich pokoleń. Patrząc na dokonania możemy z satysfakcją stwierdzić, że plany wykonaliśmy w znacznie większym rozmiarze niż zakładaliśmy.

W tym czasie zrealizowaliśmy wiele różnorodnych projektów. Były działania mające na celu renowację starych nagrobków na cmentarzu w Stromcu. Przywróciliśmy pamięć o ludziach i rodzinach zasłużonych dla naszego środowiska. Realizowaliśmy projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Projekty nawiązujące do tradycji, obrzędów i obyczajów. Organizowaliśmy rajdy rowerowe, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, by poznać najbliższą okolicę i Polskę.

Niniejsza publikacja podsumowuje nasze działania. Założone cele osiągnęliśmy dzięki niezwykłemu zaangażowaniu członków Stowarzyszenia. Są to osoby z pasją, pozytywnym nastawieniem do pracy której się podejmują. Bycie społecznikiem mają we krwi. Zawsze możemy na siebie liczyć, na wzajemną pomoc i wsparcie przy realizowanym działaniu. Rzetelni i odpowiedzialni za powierzone zadania i pieniądze na ich realizację, nie liczymy poświęconego dla wspólnej sprawy czasu wolnego. Często angażujemy do pracy rodzinę i znajomych. Być może nie wszyscy zostaną wymienieni w tej publikacji z imienia i nazwiska, ale to dzięki wszystkim członkom, obecnym i byłym, Stowarzyszenie spełnia swoją misję.

Wigilia 2017 r.

Zarząd

Elżbieta Wiatrak – prezes
2003 r. – nadal

Szczepan Dąbrowski – z-ca prezesa
2017 r. – nadal

Leszek Molga – sekretarz
2003 r. – nadal

Barbara Chmielewska – skarbnik
2003 r. – nadal

Mariusz Chmielewski – z-ca prezesa
2003 r. – 2008 r.

Kamila Rudecka – z-ca prezesa
2008 r. – 2017 r.

Komisja rewizyjna

Zdzisław Włodarski
2008 r. – nadal

Barbara Ziółkowska
2008 r. – nadal

Anna Wieteska
2018 r. – nadal

Tomasz Rudecki
2003 r. – 2018 r.

Robert Adam Strzelczyk
2003 r. – 2008 r.

Roman Adam Widomski
2003 r. – 2008 r.

Lista aktualnych i byłych członków Stowarzyszenia Stromiecczyzna w latach 2003 – 2018 r.

- **Andrzej Chmielewski**
- **Jan Chryzostom Czachowski**
- **Marek Kamiński**
- **Beata Komorek**
- **Hanna Król**
- **Witold Majewski**
- **Marek Matysiak**
- **Edward Mielniczek**
- **Marianna Molga**
- **Tomasz Rudecki**
- **Krystyna Trzmiel**
- **Ewa Wiatrak**
- Piotr Belka
- Anna Chmielewska
- Maria Brzostowicz
- Mirosław Brzostowicz
- Barbara Chmielewska
- Jerzy Chmielewski
- Stanisław Chmielewski
- Krzysztof Górski
- Małgorzata Kalicińska
- Karol Kucharski
- Lilla Lesiak
- Ryszard Malec
- Bernarda Matysiak
- Zygmunt Morawski
- Anna Mrozińska
- Robert Mroziński
- Marek Popiel
- Łukasz Rzepka
- Mariusz Rzepka
- Kazimierz Szot
- Mirosław Szot
- Artur Wiatrak
- Henryk Wieczorek
- Joanna Zajączkowska
- Janusz Żurawski

DZIAŁANIA O CHARAKTERZE KULTURALNYM

Pierwszym działaniem o charakterze kulturalnym dla dobra wspólnego, dla wszystkich mieszkańców gminy była realizacja pomysłu organizacji festynów plenerowych. Zależało nam, aby kulturalnie spędzić wolny, niedzielny czas w gronie rodziny i znajomych. Wspólnie z Wójtem Gminy, Radą Gminy i Ochotniczą Strażą Pożarną w Stromcu zapewniliśmy bezpieczeństwo i wiele atrakcji licznym uczestnikom festynu **Witamy lato 2004**. Samodzielnie wykonaliśmy scenę z materiałów otrzymanych od Nadleśnictwa Dobieszyn, powstały chaty wiejskie kryte strzechą i miejsca dla widowni. Festyn rozpoczął się koncertem organowym w kościele parafialnym z udziałem Roberta Grudnia, organisty o międzynarodowej sławie, pochodzącego z gminy Stromiec oraz z udziałem Gieorgija Agratiny, grającym na fletni Pana. Po wspaniałym koncercie przeszliśmy korowodem na boisko gminne, gdzie odbyły się zawody strażackie, współzawodnictwo sołectw o puchar Wojewody Mazowieckiego oraz występy dzieci ze szkół Gminy Stromiec i młodzieży z Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Białobrzegach. Na zakończenie biesiadowaliśmy przy ognisku.

Kucharki z Publicznej Szkoły Podstawowej w Stromcu ugotowały smaczną grochówkę dla uczestników festynu. Członkowie Stowarzyszenia smażyli kiełbaskę nad ogniskiem. Były kiszone ogórki i smalec z cebulką. Dzięki sprzedaży za symboliczną złotówkę pozyskaliśmy pierwsze fundusze na cele statutowe.

Sponsorami byli: miejscowa firma „Zbych-Pol" – Elżbieta i Zbigniew Stykowscy, piekarnia „Marand" – Maria i Andrzej Brzezińscy, Jerzy Zadolny, sklep spożywczo-przemysłowy Janusz Róg, firma „Zbyszko" – Zbigniew Bojanowicz, firma Yorgo – Jerzy Piotrowski. Urząd Gminy sfinansował pokaz akrobacji samolotowych. Promocję medialną zapewniło Polskie Radio i lokalne gazety: „Słowo Ludu", „Gazeta Białobrzeska".

Pochlebne i serdeczne wpisy w kronice Stowarzyszenia są nagrodą za ciężką pracę fizyczną i logistyczną. Świadczą o dobrej zabawie i organizacji imprezy. Praca zespołowa członków Stowarzyszenia, Samorządu Gminy, strażaków, lokalnych przedsiębiorców przyniosła radość organizatorom i uczestnikom. Była okazją do spotkania znajomych, wspólnego śpiewania przy ognisku i gitarze. Pozytywny odbiór tego działania przez mieszkańców i gości, zachęcił do kontynuacji współpracy z partnerami i przyczynił się do wspólnej organizacji festynu **Witamy lato w roku 2005**.

Inicjowane przez Stowarzyszenie działania zachęcały nas do współpracy z wieloma instytucjami i osobami. I tak współpraca z Panem Robertem Grudniem zaowocowała spektaklami słowno – muzycznymi organizowanymi w kościele parafialnym z udziałem aktorów: Włodzimierza Matuszaka, Jerzego Zelnika, Krzysztofa Kolbergera, śpiewaczki operowej Anny Adamiak. Projekt nazwaliśmy **Kierunek Kultura**. W 2010 roku tematem wiodącym spektaklu była 200 setna rocznica urodzin Fryderyka Chopina, a w 2011 roku spektakl pt. *„Miłość mi wszystko wyjaśniła"* poświęcony był twórczości poetyckiej Karola Wojtyły. Uczestnicy koncertu mieli okazję wysłuchać recytacji wierszy w wykonaniu aktorki Anny Romantowskiej na tle muzyki organowej. Koncert odbył się podczas parafialnego odpustu, uświetnił obchody 25-lecia pracy artystycznej Pana Roberta. Koncerty organowe połączone z poezją w naszym pięknym kościele są wspaniałe. Wnoszą one wiele radości do serc mieszkańców i przyczyniają się do przyjemnego spędzania czasu wolnego. Dzięki nim mamy możliwość bezpłatnego dostępu do kultury w miejscu zamieszkania.

Z okazji jubileuszu Pana Grudnia w Gminnej Bibliotece Publicznej w Stromcu dostępna była wystawa prezentująca jego dorobek artystyczny (plakaty, zdjęcia, podziękowania).

W ramach projektu **Kierunek Kultura** dla chętnych zorganizowaliśmy również wyjazd do Teatru Capitol w Warszawie na spektakl „Wszystko o kobietach", a we wrześniu Gminny Przegląd Teatrzyków Szkolnych w Domu Kultury w Stromieckiej Woli. Udział wzięło 6 grup teatralnych – 70 osób. Mali aktorzy prezentowali wysoki poziom umiejętności. Kreacje, kostiumy, scenografię pokazują piękne zdjęcia. Widzami byli rodzice aktorów i mieszkańcy Stromieckiej Woli. Każda grupa otrzymała w nagrodę magnetofon i dyplom z uzyskanym miejscem.

Innym razem, wyszliśmy z inicjatywą wspólnego śpiewania kolęd w Domu Kultury w Stromieckiej Woli. Zaprosiliśmy do współpracy miejscowych strażaków, szkoły podstawowe w Bobrku i Stromcu. W spotkaniu wzięli udział mieszkańcy Stromca, Stromieckiej Woli i członkowie organizacji pozarządowych z terenu gminy. Kolędowanie na stałe wpisało się w cykl bożonarodzeniowych spotkań, które teraz mieszkańcy kontynuują.

W czerwcu 2014 roku we współpracy z Wójtem Gminy, Radą Rodziców i nauczycielami PSP w Stromcu zorganizowaliśmy na boisku szkolnym festyn dla uczniów i ich rodziców pod hasłem „Hej sobótka, sobótka" w ramach projektu **Piekły, wiły i tańczyły**. Koło teatralne „Humorek" przygotowało spektakl o obrzędach nocy świętojańskiej i wierzeniach ludowych w dawnej wsi polskiej. Były tańce

w strojach ludowych, piosenki ludowe o miłości, o szukaniu kwiatu paproci. Gościnnie zatańczyła grupa dziewcząt z Publicznego Gimnazjum w Białobrzegach. Odbył się konkurs plastyczny *„Kwiat paproci”*. W trakcie trwania festynu uczestnicy wili wianki z kwiatów polnych. Ich urok utrwalony został na zdjęciach.

W roku 2015 w ramach współpracy Stowarzyszenia z OSP w Stromieckiej Woli oraz nauczycielami PSP w Stromcu realizowano projekt **Rodzina jest najważniejsza**. Jednym z działań był uroczysty koncert pod hasłem *„Mamę kochać trzeba”*. Wystąpili uczniowie Szkoły Muzycznej I stopnia w Kozienicach pod dyrekcją Pana Zdzisława Włodarskiego. Zaprezentowali się: Zespół Akordeonowy – Kozienice Inspiring Team, Zespół Big Band, Młodzieżowa Orkiestra Dęta „Furiozo” oraz taneczno – wokalna Grupa Mażoretek. W koncercie zaśpiewali również uczniowie z PSP w Stromcu. Na zakończenie tego uroczystego spotkania dzieci wręczyły mamom własnoręcznie wykonane laurki i podziękowały im za codzienny trud. Po części artystycznej dla wszystkich odbył się grill i słodki poczęstunek. Bez wątpienia Szkoła Muzyczna w Kozienicach, której dyrektorem jest Zdzisław Włodarski (nasz krajan i członek stowarzyszenia), ma profesjonalną kadrę i kształci znakomitych artystów.

Natomiast społecznicy i mieszkańcy Stromieckiej Woli wzorowo przygotowali spotkanie i sprawili uczestnikom wiele miłych wrażeń. Podczas spotkania zbierane były pieniądze dla niepełnosprawnego Marka, chłopca mieszkającego w Stromcu. Zebrana kwota pokryła częściowo koszty jego pobytu na turnusie rehabilitacyjnym.

Wspólne cele i działania łączą prace biblioteki i stowarzyszenia. Biblioteka jest nam bliska, ponieważ tu członkowie Stowarzyszenia spotykają się na zebraniach i uroczystościach okolicznościowych. Tu rodzą się pomysły i projekty. Jest miejscem nie tylko wypożyczania książek, ale różnych wystaw i warsztatów.

Kiedy w 2006 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Stromcu przeprowadziła się do nowo wybudowanego budynku, znajdującego się przy ul. Białobrzeskiej, plac wokół był niezagospodarowany. Wówczas Stowarzyszenie wyszło z inicjatywą pomocy i napisało projekt **Wokół biblioteki**. Pozwolił on na zakup roślin, krzewów i zagospodarowanie ogródka. Zakupione i ustawione przed biblioteką zostały też ławki. Przy pracach ogrodowych pomagali nam mieszkańcy gminy. Teraz biblioteka może pochwalić się miejscem z pięknym zielonym otoczeniem. Krzewy urosły, na ławkach odpoczywają czytelnicy i osoby korzystające z parkingu.

W roku 2016 realizowaliśmy wspólnie drugi projekt **Razem dla biblioteki**. Jego celem była integracja społeczna, różnorodna oferta

działań kulturalnych, upowszechnianie wiedzy o lokalnej historii, promocja lokalnego artysty rzeźbiarza. Działania te zaplanowano, aby podkreślić znaczenie biblioteki w środowisku i zorganizować jubileusz 70-lecia Biblioteki w Stromcu. W ramach w/w projektu uczniowie mieli w bibliotece lekcje historii o żołnierzach AK „Cichociemnych" prowadzone przez Pana Jana Chryzostoma Czachowskiego. Odbył się wernisaż rzeźb pana Ignacego Piotrowskiego. Wydana została publikacja *„Opis historyczny kościoła parafjalnego w Stromcu"* opracowana przez Pana Karola Kucharskiego. Spotkanie jubileuszowe zarazem podsumowujące projekt odbyło się na sali gimnastycznej Publicznego Gimnazjum w Stromcu. Liczni goście wysłuchali koncertu artystów ze Szkoły Muzycznej w Kozienicach pod dyrekcją Pana Zdzisława Włodarskiego. Występ został nagrodzony owacyjnymi oklaskami. Po raz kolejny przekonaliśmy się, że dyrektor Szkoły Muzycznej w Kozienicach ma poczucie humoru. Jest doskonałym muzykiem i menadżerem.

W dobrych nastrojach przeszliśmy na szkolną jadalnię, na uroczystą kolację i tort jubileuszowy. Wspólne spotkanie, rozmowy, wymiana doświadczeń były zachętą do dalszej pracy społecznej.

W 2017 roku razem z PSP w Stromcu oraz mieszkańcami Stromieckiej Woli zrealizowaliśmy projekt **Tu się bawię, tu się trudzę, w Stromcu nigdy się nie nudzę**. Przygotowaliśmy szeroką ofertę działań kulturalnych: piknik rodzinny, warsztaty taneczne, wystawy *Stromiec w kolorze sepii* i *Od Edisona do Unitry*, Gminny Konkurs Piosenki Ludowej *Bez korzeni nie ma skrzydeł*, dwie wycieczki autokarowe do Żelazowej Woli i Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu oraz spotkanie wielopokoleniowe *Jak to pierwej było* w Domu Kultury w Stromieckiej Woli. Wiejskie jadło na stołach przygotowane przez gospodynie ze Stromieckiej Woli i członków Stowarzyszenia: pyzy, pierogi, kapusta z grochem, kawa zbożowa, smalec i ogórki kiszone, chleb na zakwasie, ciasta oraz przyśpiewki przy akompaniamencie akordeonu wprowadziły uczestników w doskonały nastrój. Projekt skierowany był do mieszkańców gminy: dzieci, młodzieży, dorosłych, a wzięło w nim udział 700 osób. Działania przyczyniły się do zwiększenia zainteresowań mieszkańców lokalną historią, kulturą, tradycją, muzyką i regionalnymi obyczajami ludowymi.

W 2017 roku z myślą o najmłodszych powstał projekt **Bajkowa podróż**. Partnerami tego przedsięwzięcia były Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Bobrku i Publiczna Szkoła Podstawowa im. Dionizego Czachowskiego Stromcu. Realizacja projektu rozpoczęła się od zabawy w teatr, która przeniosła dzieci w niezwykły świat pełen bajkowych postaci i dobrego humoru,

poprzez wycieczkę Korowodu Bajkowych Postaci przez miejscowość Bobrek. Następnym działaniem była wizyta w bibliotece w Białobrzegach. Niespodzianką dla uczestników okazał się pobyt w Europejskim Centrum Bajki w Pacanowie i spotkanie z Koziołkiem Matołkiem. Natomiast wizyta w Teatrze Syrena w Warszawie pozwoliła podpatrzeć grę profesjonalistów na scenie. Działaniem podsumowującym projekt był Bal Postaci Bajkowych.

W 2018 roku realizujemy projekt **Na sportowo i ludowo na 15-lecie**, w ramach którego zaplanowaliśmy: rajdy rowerowe z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, II Przegląd Piosenki Ludowej, przygotowanie i wydanie publikacji dotyczącej dorobku Stowarzyszenia i koncert jubileuszowy na podsumowanie projektu.

Opisane wyżej przedsięwzięcia, a w szczególności wystawy prac plastycznych, konkursy, przeglądy teatralne, koncerty to promocja dzieci i młodzieży szkolnej. Te inicjatywy dają dzieciom możliwość pokazania się i prezentacji swoich talentów przed szerszą publicznością, nabycia nowych doświadczeń, spełnienia dziecięcych marzeń i zainteresowań oraz integrują.

Stowarzyszenie i współpracujące z nami szkoły mają wymierne korzyści z realizacji zaplanowanych działań kulturalnych. Zakupione na potrzeby projektów materiały, kostiumy, sprzęt elektroniczny, są przekazywane na potrzeby szkół.

Koordynatorzy:

Barbara Chmielewska,
Katarzyna Deleska,
Hanna Król,
Anna Stolarczyk,
Elżbieta Wiatrak,
Anna Wieteska.

Projekty zostały sfinansowane z: **Programu Działaj Lokalnie Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności we współpracy z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce realizowanego przez Koalicję dla Młodych Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej, Programu Integracji Społecznej, Gminy Stromiec ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Fundacji PZU.**

Strażacy podczas festynu

Konkurencje między sołectwami podczas festynu

Festyn Witamy lato 2005

Spektakl słowno-muzyczny z Jerzym Zelnikiem

Pamiątkowy wpis do kroniki Stowarzyszenia

Gminny przegląd teatrzyków

Przegląd Teatrzyków

Wyjazd do teatru

Wystawa artysty lokalnego Ignacego Piotrowskiego

Stromiec w fotografii

Wystawa Artur Grottger Powstanie Styczniowe

Wystawa prac w bibliotece

Wystawa prac w urzędzie gminy

Wystawa prac podczas festynu parafialnego

Spotkania z historią

Projekt Piekły, wiły i tańczyły

Występ młodych artystów

Jak to pierwyj było

Jak to pierwyj było – powrót do tradycji

Dziecięcy przegląd piosenki ludowej

Projekt Razem dla biblioteki

Przed Muzeum Zabawek

Wycieczka do Żelazowej Woli

Kierunek Kultura – wycieczka do Chęcin

Bajkowa podróż

Przegląd piosenki ludowej

PAMIĘTAMY O NASZYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM

Pomysł ratowania starych nagrobków na naszym stromieckim cmentarzu padł już na jednym z pierwszych spotkań stowarzyszenia. Wszyscy byliśmy za jego realizacją, pozostawało tylko zdobyć fundusze. Na przeszkodzie nie stał wówczas Wojewódzki Urząd Konserwacji Zabytków, gdyż nagrobki nie były wpisane do rejestru zabytków. W związku z tym ominęło nas wiele formalności związanych z prowadzeniem dokumentacji i związanymi z tym kosztami. Od roku 2015 cmentarz, kaplica i najcenniejsze XIX w. nagrobki znajdują się w rejestrze zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego. Wszystkie prace wymagają zgody wojewódzkiego konserwatora. Pierwszy złożony wniosek do **Programu Działaj Lokalnie** w 2004 r., dotyczył właśnie remontu nagrobków. Wszyscy uczyliśmy się przy nim pisania i rozliczania dotacji pozyskanych z zewnątrz, realizacji zaplanowanych działań, pracy zespołowej. Dzięki Programowi, którego koordynatorką była śp. Małgorzata Łuszkiewicz dowiedzieliśmy się jak prowadzić stowarzyszenie, pracować metodą projektów, jak wypełniać i gdzie składać wnioski o fundusze na zaplanowane działania. Małgosia szkoliła, radziła, zachęcała do pracy i zawsze służyła dobrą radą. **Projekt SOS dla pamięci o naszych przodkach** jest przez nas kontynuowany. Niemal w każdym roku na naszym cmentarzu remontowany lub odnawiany jest stary nagrobek. Nie byłoby to możliwe bez wsparcia finansowego mieszkańców i gości odwiedzających cmentarz i wrzucających datki do puszek podczas kwest. Pieniądze te stanowią niezbędny wkład własny do składanych projektów. W sumie Stowarzyszenie zorganizowało 11 zbiórek, w których kwestowali członkowie i wolontariusze ze szkolnego koła wolontariatu Nie jesteś sam. Suma wpływów z kwest 26 184,52 zł.

Przez 15 lat działalności Stowarzyszenia, renowacji i konserwacji poddanych zostało 10 nagrobków, na remont których pozyskaliśmy fundusze z: Programu Działaj Lokalnie, LGD Zapilicze, Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej. Przy najtrudniejszych pracach fizycznych związanych z renowacją zawsze z ochotą pomagali nam druhowie strażacy z OSP w Stromcu. W chwili pisania tekstu do publikacji prowadzimy prace remontowo-renowacyjne przy najbardziej zniszczonym przez czas, grobowcu rodziny Bagniewskich. Była to rodzina ziemiańska, niezwykle patriotyczna, jej członkowie brali udział w powstaniu listopadowym, powstaniu styczniowym, walczyli w czasie I wojny światowej, a także w powstaniu warszawskim. Prowadząc majątki w Bożem, Szczytach, Brzeźcach starali się wpro-

wadzać nowe formy uprawiania roli, a przy okazji często prowadzili wśród chłopów edukację związaną z oświatą i z gospodarką rolną. W grobowcu spoczywa m.in. Michał Bagniewski, był jednym z organizatorów powołanej w 1911 roku Ochotniczej Straży Pożarnej w Stromcu (wtedy było to Stromieckie Stowarzyszenie Pożarowe). Z kolei Juliusz – to porucznik Legionów Polskich, bohater bitwy pod Żernikami podczas której poległ w 1915 r. Odznaczony krzyżem Virtuti Militari i Krzyżem Niepodległości. Pochowany na cmentarzu w Baćkowicach, ekshumowany w 1916 r. Trumna ze zwłokami została przewieziona do kościoła Farnego w Radomiu, gdzie odbyły się uroczystości pogrzebowe, które stały się wielką patriotyczną manifestacją. Następnie ciało Juliusza przewieziono i złożono w rodzinnym grobie w Stromcu. Jesteśmy dumni, że w 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, wpisaliśmy się pozytywnie, w budowanie społeczeństwa obywatelskiego pielęgnując tożsamość narodową. Przywróciliśmy pamięć o historycznej postaci Juliusza Bagniewskiego.

Realizując projekty **SOS dla pamięci o naszych przodkach**, prowadziliśmy jednocześnie działania edukacyjne dla mieszkańców. Polegały one na organizowaniu spotkań, na których lokalni pasjonaci stromieckiej historii, regionaliści p. Marek Kamiński i p. Jan Chryzostom Czachowski opowiadali o zapomnianych wydarzeniach, ciekawych historiach dotyczących życia naszych mieszkańców. Przypomnieliśmy dwie stromieckie legendy. Jedną związaną z tragiczną śmiercią leśnika Stanisława Chruścickiego, którego nagrobek odnawialiśmy przy wsparciu finansowym Nadleśnictwa Dobieszyn. Drugą o okolicznościach wybudowania XIX w. kapliczki w miejscowości Zabagnie. Założyliśmy kronikę cmentarza z zabytkowymi nagrobkami. Postawiliśmy przy cmentarnym ogrodzeniu tablicę informacyjną, na której informujemy mieszkańców o pracach Stowarzyszenia.

Projekt Stowarzyszenia Stromiecczyzna **Ocalić od zapomnienia – renowacja starego nagrobka**, który realizowaliśmy w 2012 r. znalazł się w albumie wydanym przez Urząd Marszałkowski. Jest to dla naszego Stowarzyszenia duże wyróżnienie, bowiem tylko trzy projekty realizowane w ramach Osi 4 Leader PROW 2007-2013 z terenu LGD „Zapilicze" zostały tu zaprezentowane.

Koordynatorzy:
Edward Mielniczek,
Elżbieta Wiatrak.

Kwestujący członkowie Stowarzyszenia: Maria Brzostowicz, Mirosław Brzostowicz, Andrzej Chmielewski, Anna Chmielewska, Barbara Chmielewska, Jan Chryzostom Czachowski, Szczepan Dąbrowski, Marek Matysiak, Leszek Molga, Tomasz Rudecki, Krystyna Trzmiel, Artur Wiatrak, Elżbieta

Wiatrak, Zdzisław Włodarski, Barbara Ziółkowska.

Zapomniana kapliczka na Zabagniu.

W roku 2007, kiedy już przeprowadziliśmy pierwsze zbiórki funduszy i odnowiliśmy pierwsze nagrobki na cmentarzu, zwróciła się do nas kobieta. Pochwaliła nasze działania i starania w ratowaniu zabytków. Opowiedziała o starej kapliczce, która jest bardzo zniszczona, znajduje się w lesie za miejscowością Zabagnie. Ważne jest, że modlący się tam ludzie zostają wysłuchani i otrzymują od Boga wiele łask. Obiecaliśmy pani (której niestety nie pamiętamy już nazwiska), że temat kapliczki poruszymy na spotkaniu Stowarzyszenia. Po odwiedzinach miejsca, okazało się, że kapliczka jest w fatalnym stanie, o czym świadczą zdjęcia. Na zebraniu stowarzyszenia wszyscy byliśmy za tym, aby szukać funduszy na jej remont. Poznaliśmy legendę związaną z jej powstaniem, zamieszczoną w książce p. Zenona Gierały *„Opowieści Przydrożnych kapliczek"*. Koniecznie trzeba było ratować ten zabytek. W międzyczasie dzięki staraniom Marka Kamińskiego i Edwarda Mielniczka, Urząd Gminy w Stromcu sfinansował wykonanie dachu na kapliczce. Niestety, nie starczyło funduszy na dalsze prace. Minęło kilka lat i w 2012 r. pojawiła się szansa na ich sfinansowanie. Wówczas inicjatywę przejęli mieszkańcy pobliskiej miejscowości Zabagnie i sami własnym nakładem wyremontowali kapliczkę. Jednak nie wszystko udało im się wykonać do końca. Z pomocą przyszło wtedy Stowarzyszenie, druhowie strażacy z OSP w Stromcu, lokalny przedsiębiorca Sylwester Marut, który wspomógł bezpłatnie swoją pracą i sprzętem. Nasze prace polegały na wzmocnieniu fundamentów kapliczki w celu zabezpieczenia przed przechyłem. Wyremontowaniu futryn i starej furtki przy kapliczce, zakupie płaskorzeźby przedstawiającej wizerunek Matki Boskiej, którą w piaskowcu wykonał lokalny rzeźbiarz Ignacy Piotrowski. Przy niwelacji i porządkowaniu terenu wokół kapliczki pracowaliśmy w upalnym słońcu, ale wspólnymi siłami kapliczka została wyremontowana i wygląda pięknie. Razem uratowaliśmy lokalne dziedzictwo kultu Maryjnego.

Projekt SOS dla pamięci o naszych przodkach otrzymał wsparcie z Programów: **Programu Działaj Lokalnie Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności we współpracy z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce realizowanego przez Koalicję dla Młodych Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej, Lokalnej Grupy Działania Zapilicze, Fundacji Na Rzecz Rozwoju Wsi.**

Kapliczka w Zabagniu przed remontem

Prace przy remoncie kapliczki w Zabagniu

Wyremontowana kapliczka w Zabagniu

Prace przy nagrobku

Nagrobek po renowacji

Nagrobek po renowacji

Prace przy tablicy informacyjnej

Wolontariusze z Publicznego Gimnazjum w Stromcu przy tablicy

Kwesta – członkowie Wolontariatu w Stromcu

Członkowie Stowarzyszenia podczas kwesty

Kwesta na cmentarzu w Stromcu

Kwesta 2018

Grobowiec Rodziny Bagniewskich

Odremontowany grobowiec

DZIAŁANIA O CHARAKTERZE EDUKACYJNYM

Stowarzyszenie Stromiecczyzna wyszło z propozycją do rodziców dzieci 3, 4 letnich zorganizowania „miniprzedszkola" – popołudniowych bezpłatnych zajęć. W związku z tym, że w gminie Stromiec nie funkcjonowały przedszkola, istniała ogromna potrzeba umożliwienia dzieciom wspólnej zabawy i nauki. Zajęcia te miały za zadanie wspomaganie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem. Miejscem spotkań były szkoły w Stromcu i w Bobrku. Dzieci korzystały z sali oddziałów przedszkolnych. Wspólnie z rodzicami uczestniczyły w różnorodnych zabawach, zajęciach dydaktycznych, spotkaniach okolicznościowych, wycieczkach. Pomysł organizacji zajęć okazał się trafiony. Rodzice chętnie zapisywali dzieci, pomagali w zajęciach i porządkowaniu pomieszczeń. Projekt zajęć integracyjnych **Bawimy się razem** prowadziliśmy we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Stromcu, PSP w Stromcu i PSP w Bobrku (jedna edycja) w latach 2009 – 2013. Zajęcia odbywały się popołudniami dwa razy w tygodniu po dwie godziny. We wszystkich edycjach wzięło udział 152 dzieci. Zajęcia prowadziły nauczycielki: Barbara Chmielewska, Agata Kopeć, Teresa Kopeć Joanna Szot, Anna Wieteska. Na działanie to pozyskaliśmy fundusze, pisząc wnioski do: **Programu Działaj Lokalnie, Programu Integracji Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stromcu**. Zajęcia zakończyliśmy z chwilą powstania w Stromcu przedszkola „Kolorowe buzie". Dzięki temu projektowi dostarczyliśmy dzieciom wiele zabawy, radości a ich rodzicom możliwości spotkania z innymi rodzicami, wymiany doświadczeń, obserwacji rozwoju dziecka na tle grupy. Stowarzyszenie tym działaniem wyszło naprzeciw potrzebom społecznym i zyskało pozytywną opinię w lokalnym środowisku. Było to nowe doświadczenie organizacyjne, z którym sobie poradziliśmy. Przyniosło nam wiele satysfakcji.

Koordynatorzy:
Barbara Chmielewska,
Kamila Rudecka,
Elżbieta Wiatrak

W 2005 roku napisaliśmy wniosek do Programu Wojewody Mazowieckiego. Otrzymaliśmy dotację na realizację projektu **Pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich, niepełnych i niewydolnych wychowawczo z terenu gminy Stromiec**, w ramach którego prowadzono koła zainteresowań, spotkania z logopedą i psychologiem, zajęcia socjoterapeutyczne *Spójrz inaczej*.

W 2010 roku zachęceni pozytywnym odbiorem naszych wcześ-

niejszych działań przez rodziców, złożyliśmy wniosek do **Programu Integracji Społecznej** na realizację projektu **Wszyscy mnie rozumieją**. Projekt polegał na organizacji zajęć logopedycznych dla uczniów klas początkowych szkół podstawowych w gminie Stromiec. Zatrudnieni przez Stowarzyszenie logopedzi zdiagnozowali 71 dzieci z wadami wymowy we wszystkich szkołach podstawowych w gminie. Następnie rozpoczęli zajęcia z 60 uczniami, które prowadzone były w obecności rodziców. Zajęcia trwały od kwietnia do sierpnia, realizacja prowadzona była w ciągu 240 godz. Dzieci biorące udział w programie korzystały z zakupionych specjalnie materiałów logopedycznych, które po zakończeniu projektu zostały przekazane do bibliotek szkolnych w celu dalszego wykorzystania.

Oba projekty pomogły dzieciom w: kształtowaniu prawidłowej mowy, doskonaleniu wymowy już ukształtowanej, wdrażaniu nawyków poprawnej wymowy, usprawnianiu techniki czytania i pisania, nawiązywaniu kontaktów w grupie. Terapie logopedyczne dały radość uczniom, spowodowały ożywienie kontaktów z grupa rówieśniczą. Cieszyły się aprobatą rodziców i nauczycieli.

Koordynator: Leszek Molga

Największe projekty edukacyjne realizowane przez Stowarzyszenie dotyczyły organizacji nowatorskich zajęć z dziedziny nauk przyrodniczych. Były to:

- **Einstein z Puszczy Stromieckiej** w 2008 r.
- **Akademia odkrywcy** w 2009 r.
- **Młody naukowiec** w 2011 r.
- **Ja też potrafię** w 2014 r.

Pierwszy z projektów cieszył się tak wielkim powodzeniem, że postaraliśmy się o następne edycje. Wszystkie zrealizowaliśmy w partnerstwie ze szkołami podstawowymi z naszej Gminy, Nadleśnictwem Dobieszyn i Urzędem Gminy Stromiec. Na ich realizację pozyskaliśmy fundusze z **Rządowego Programu – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, z grantów Fundacji PZU, z dotacji unijnej (Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich) oraz z dotacji Gminy Stromiec.**

We wszystkich szkołach podstawowych działały Kluby Odkrywcy. W nich dzieci przeprowadzały doświadczenia pozwalające przy zabawie zgłębić tajemnice nauki. Dzięki doświadczeniom udało się wyjaśnić między innymi, dlaczego instrumenty muzyczne wydają dźwięki, dlaczego łódź podwodna może płynąć zarówno po powierzchni oceanu, jak i pod wodą, czy ciepłe powietrze waży tyle samo co zimne, do czego służy analiza chemiczna itp. Skomplikowane teorie, po przełożeniu na prosty język eksperymentu, stały się dla każdego zrozumiałe, a niedostępny świat nauki okazał się fascynującą przygodą. Do każdej ze szkół zakupiliśmy cenne pomoce dydaktyczne oraz zapewni-

liśmy pomoc i opiekę nauczycieli fachowców z dziedziny nauk przyrodniczych, którzy w przystępny sposób przybliżyli dzieciom i młodzieży te skomplikowane zagadnienia oraz asystowali w samodzielnie przeprowadzanych przez nich doświadczeniach.

Przygotowaliśmy materiały edukacyjne w formie prezentacji z opisem i zdjęciami prowadzonych eksperymentów oraz konspekty dla nauczycieli, które mogą być wykorzystane na zajęciach w szkołach.

W każdej szkole organizowaliśmy *Pikniki Naukowe*, kładąc nacisk na aspekt edukacyjny. Zapraszaliśmy całą społeczność lokalną: rodziców, dziadków, młodsze i starsze rodzeństwo. Przy specjalnie zaaranżowanych stanowiskach każdy gość mógł samodzielnie przeprowadzić doświadczenia. Tym razem „ekspertami" byli uczestnicy zajęć. Organizacja pikniku umożliwiła planowanie eksperymentów i zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce. To była znakomita zabawa dla dorosłych i dla dzieci.

Cztery razy zorganizowaliśmy 6-dniowe warsztaty wyjazdowe: do Tatrzańskiego Parku Narodowego, Pienińskiego Parku Narodowego, Parku Narodowego Gór Stołowych, Słowińskiego Parku Narodowego oraz do Nadleśnictwa Dobieszyn. Były to miejsca, gdzie młodzi ludzie zdobyli wiedzę z przyrody, chemii, biologii i geografii w inny sposób niż w szkole. W czym tkwiła różnica? Preparaty, ilustracje w książkach, filmy ustąpiły miejsca prawdziwym roślinom, zwierzętom, ekosystemom. Bezpośredni kontakt z naturą poparty został dodatkowo znajomością najnowszych doniesień naukowych. Była to doskonała okazja do bezpośredniego porównania różnych ekosystemów i utrwalenia obserwacji na zdjęciach. Wyposażeni w zestawy do badania gleby uczniowie wykonywali odkrywki i odpowiadali na pytania, czym się charakteryzują różnorodne gleby. Za pomocą odczynników chemicznych zbadali wodę w jeziorze przybrzeżnym, w morzu, w górskim potoku oraz w Pilicy w okolicach Białej Góry i Białobrzegów. Używając lornetek i lup, obserwowali rośliny, ptaki i zwierzęta. W trakcie marszu na orientację poznali metody wyznaczania kierunków świata oraz sposób posługiwania się kompasem. Przy okazji zapoznali się z dziedzictwem kulturowym każdego z regionów.

W czasie warsztatów wyjeżdżali na wycieczki: do Malborka, do Torunia, do Krakowa, do Kopalni Soli w Wieliczce, do Gdańska, do Pragi, zobaczyli najwspanialsze jaskinie Morawskiego Krasu dostępne dla zwiedzających. Zwiedzili również gdyńskie Akwarium słynące z doskonałej edukacji morskiej. Widzieli niezwykłe gatunki ryb, płazów i gadów pochodzących z całego świata. Poznali życie na rafie koralowej, rekiny i ptaki polskiego wybrzeża,

przeprowadzali analizę chemiczną w Eksperymentalnej Pracowni Wody. Zdobywali wiedzę poprzez doświadczenia i niekonwencjonalne lekcje prowadzone przez specjalistów z dziedziny oceanografii, biologii i ochrony środowiska. Odwiedzili również Centrum Nauki Experyment – niecodzienną pracownię doświadczalną dla małych i dużych odkrywców – amatorów, poznając prawa fizyki i przyrody.

Po powrocie uczestnicy warsztatów przygotowywali prezentacje multimedialne. Ponadto organizowaliśmy wystawy i konkursy fotograficzne oraz quizy o tematyce przyrodniczej.

Zorganizowaliśmy również wiele jednodniowych wycieczek edukacyjnych: m.in. do Warszawy, do Powsina i do Łodzi.

Pierwsza z nich była na wystawę interaktywną „Zabawy z Einsteinem" dostosowaną do percepcji odbiorców w różnym wieku. Wykonując doświadczenia dzieci mogły zapoznać się z wieloma zagadnieniami z dziedziny fizyki, między innymi: ze zjawiskiem grawitacji, dyfrakcji, interferencji, efektem wahadła Newtona ilustrującym zasadę zachowania energii i pędu, zjawiskiem rozszczepienia światła przez pryzmaty Newtona, elektromagnetyzmem. Dowiedziały się, jak zbudowany jest atom oraz na czym polega eksperyment Rutherforda, uczestniczyły w eksperymencie ilustrującym efekt fotoelektryczny, za wyjaśnienie którego Einstein otrzymał Nagrodę Nobla, poznały ruch planet wokół Słońca, powstawanie obrazu w zwierciadłach wklęsłych i wypukłych.

W czasie wycieczki do Powsina dzieci zwiedziły Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej Polskiej Akademii Nauk. Zobaczyły kolekcje szklarniowe, byliny, arboretum, rośliny cebulowe, rośliny chronione, rośliny lecznicze, róże, warzywa itp. Wzięły udział w warsztatach przyrodniczych prowadzonych przez pracowników naukowych Ogrodu.

Podczas wycieczki do Łodzi dzieci odwiedziły Experymentarium oferujące bardzo ciekawą wystawę pozwalającą samodzielnie eksperymentować. Do dyspozycji miały zestaw urządzeń i modeli interaktywnych, dzięki którym przeprowadzały proste doświadczenia ilustrujące zjawiska w kosmosie, burzliwe atmosfery planet, ciśnienie atmosferyczne. Mogły zaobserwować, jak rodzą się tornada oraz ile ważyłby człowiek, gdyby mieszkał na Księżycu lub Saturnie, czy też sterować okazałym modelem sondy kosmicznej. W tunelu kosmicznym sprawdziły, jak się czuje człowiek w stanie nieważkości. Dowiedziały się, jak funkcjonuje ludzki organizm.

Po wizycie w Eksperymentarium zwiedziły Muzeum Włókiennictwa w Manufakturze. Miały okazję przypatrzeć się pracy działających XIX-wiecznych krosien i spróbo-

wać przędzenia nici w trakcie lekcji muzealnej. Poznały też proces produkcji bawełny i dowiedziały się o ciężkiej pracy w Fabryce oraz o imperium bawełnianym Izraela Poznańskiego.

Na wycieczce w Centrum Nauki Kopernik dzieci zobaczyły między innymi: tułowia anatomiczne z wyjmowanymi organami wewnętrznymi (dzięki czemu zwiedzający mogą zobaczyć, jak wyglądają: nerki, żołądek, wątroba, serce, płuca, trzustka, jelito cienkie, jelito grube, dwunastnica, przepona), kulę plazmową zbudowaną z okrągłej bańki z odpompowanym powietrzem, umożliwiającą obserwację wyładowań elektrycznych. Obejrzały lejek grawitacyjny (zwiedzający wprawia monetę w ruch i może obserwować, jak zakreśla ona orbitę kołową, powoli ruchem spiralnym opadając ku dołowi – niczym meteor złapany przez przyciąganie grawitacyjne planety), wielokrążki składające się z kilku współpracujących ze sobą bloków umożliwiające zwiedzającemu podniesienie z łatwością dużego ciężaru i wiele innych ciekawych eksponatów.

Podczas wycieczki do Bałtowa przeszły ścieżką edukacyjną – zwiedziły Park Jurajski. Odbyły swoistą podróż w czasie przez kolejne epoki dziejów Ziemi, od kambru do dziś. Na kolorowych tablicach rozmieszczonych wzdłuż trasy znalazły informacje dotyczące układu kontynentów czy rozwoju życia w morzach i na lądach przed milionami lat. Zobaczyły rekonstrukcje kilkudziesięciu dinozaurów i innych wymarłych zwierząt naturalnej wielkości, rozmieszczone wzdłuż ścieżki spacerowej, zwiedziły również Muzeum Jurajskie.

W czasie wycieczki do Muzeum Ewolucji dzieci obejrzały wystawę „Ewolucja na lądach" ukazującą ostatnie 400 mln lat ewolucji kręgowców. Zobaczyły między innymi rekonstrukcje szkieletów kredowych dinozaurów oraz okazy lądowych i wodnych zwierząt z późnego triasu. Zapoznały się z poglądami na pochodzenie człowieka, porównały budowę skrzydeł i techniki lotu różnych zwierząt kopalnych i współczesnych. Po wizycie w muzeum obejrzały film w kinie trójwymiarowym. Była to świetna okazja do dyskusji na temat: „Jak powstaje obraz trójwymiarowy".

Zwiedzając stałe ekspozycje Muzeum Techniki, dzieci zobaczyły historię wielu przedmiotów codziennego użytku oraz maszyn. Dowiedziały się, jak ludzie kiedyś podróżowali, jakie przedmioty ułatwiały codzienne życie, jak kształtowała się historia gramofonu, radia, telewizji, kamery wideo czy innych znanych powszechnie urządzeń technicznych. Weszły też do Planetarium. Do dyspozycji miały zestaw urządzeń i modeli interaktywnych, dzięki którym przeprowadziły proste doświadczenia ilustrujące zjawiska w kosmosie, burzliwe atmosfery planet, ciśnie-

nie atmosferyczne. Mogły stwierdzić, jak rodzą się tornada oraz ile ważyłby człowiek, gdyby mieszkał na Księżycu lub Saturnie, oraz sterować okazałym modelem sondy kosmicznej. Oglądając „szklaną panienkę", dowiedziały się, jak funkcjonuje ludzki organizm.

W każdej szkole założyliśmy hodowlę królików i świnek morskich. Zakupiliśmy specjalistyczne klatki dla gryzoni, poidła, miski na karmę, książki o hodowli królików i świnek morskich oraz ściółkę. Dzieci dbały o zwierzęta, obserwowały ich zwyczaje i zachowanie. Wykonały prezentacje multimedialne: „Tryb życia i odżywianie królika miniaturowego i świnki morskiej".

Jako podsumowanie projektów zorganizowaliśmy Gminny Festiwal Nauki. Datę wybraliśmy bardzo starannie – był to dzień, w którym mogliśmy obserwować częściowe zaćmienie Słońca. W szkole w Bobrku spotkali się wszyscy realizatorzy, władze samorządowe, dyrektorzy szkół, przedstawiciele organizacji pozarządowych, autorytety lokalne. Przedstawiliśmy na nim cały nasz dorobek naukowy. Zademonstrowaliśmy najbardziej widowiskowe eksperymenty. Wręczyliśmy nagrody w konkursach fotograficznych. Oprócz cennych pomocy, które każda ze szkół otrzymała na początku realizacji projektów, wręczyliśmy na pamiątkę mikroskopy z możliwością podłączenia do tablicy interaktywnej oraz walizki ekobadacza.

Projekty cieszyły się ogromnym powodzeniem, były bardzo dobrze przyjęte w szkołach i zmieniły nastawienie do nowatorskich metod nauczania przedmiotów przyrodniczych. Skalę tego przedsięwzięcia najlepiej obrazują liczby: w zajęciach „Klubów Odkrywcy" wzięło udział 720 osób, na 6-dniowe warsztaty przyrodnicze wyjechało 580 osób, na jednodniowe wycieczki wyjechało w sumie 2460 osób: do Bałtowa 580, do Ogrodu Botanicznego w Powsinie 580, na wystawę interaktywną „Zabawy z Einsteinem" 170, do Centrum Nauki Experyment i Akwarium w Gdyni 140, do Muzeum Techniki 170, do Muzeum Ewolucji 170, do Centrum Nauki Kopernik 410, do Experymentarium i Muzeum Włókiennictwa w Łodzi 410. Ale żadne liczby nie oddadzą zadowolenia dzieci, które brały udział w projektach. Uśmiechnięte buzie były najlepszą nagrodą za trud organizatorów.

Koordynator:
Beata Komorek

W 2018 roku dla uczczenia 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w ramach projektu **Opowiedz nam, moja Ojczyzno...** zorganizowaliśmy spotkania z mieszkańcami, podczas których opowiadaliśmy o lokalnych bohaterach, którzy walczyli, by dziś cieszyć się upragnioną wolnością. Spotkaniom towarzyszyła wystawa fotograficzna poświęcona por. Juliuszowi Bagniewskiemu i jego rodzinie. Odbył się konkurs fotograficzny *„Moja piękna, wolna Oj-*

czyzna”.

Projekt pt.: Opowiedz nam, moja Ojczyzno” dofinansowano ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich w ramach projektu „GPS III Sektora--profesjonalna nawigacja BCO” realizowanego przez Fundację „Koalicja dla Młodych” Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej.

Koordynator:
Katarzyna Zalewska

WYRÓŻNIENIA I NAGRODY

18 grudnia 2015 roku odbyło się Białobrzeskie Forum Organizacji Pozarządowych połączone z podsumowaniem Programu Działaj Lokalnie 2015, zorganizowane przez Koalicję dla Młodych. Podczas uroczystości wręczono wybranym organizacjom z powiatu białobrzeskiego statuetki „Lider III Sektora”. Stowarzyszenie Stromiecczyzna zostało nagrodzone statuetką w kategorii edukacja.

Nasi członkowie zostali nagrodzeni tytułem Społecznika Roku Powiatu Białobrzeskiego:

– Barbara Chmielewska 2013 r.
– Beata Komorek 2009 r.
– Edward Mielniczek 2011 r. i 2013 r.

Projekt **Piekły, wiły i tańczyły** jako przykład dobrej praktyki został zamieszczony w 2014 roku na Witrynie Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Witryna ma na celu wspieranie uczestnictwa obywateli w zarządzaniu sprawami publicznymi. Jest miejscem gromadzenia i upowszechniania działań obywatelskich, które mogą być szerzej stosowane.

Bawimy się razem – zajęcia w Bobrku

Bawimy się razem

Bawimy się razem – Bobrek

Bawimy się razem – warsztaty

Warsztaty dla maluchów Bawimy się razem

Wspólne malowanie Bawimy się razem

Spotkanie z Mikołajem – Bawimy się razem

Doświadczenia

Doświadczenia w Klubie Odkrywcy

Piknik Naukowy w Bobrku

Podsumowanie projektu Ja też potrafię

Gminny Festiwal Nauki

Zajęcia w Klubie Odkrywcy

Hodowla świnki morskiej

Pieniny – pamiątkowe zdjęcie uczestników wycieczki

Pieniny – uczniowie w towarzystwie flisaków

W drodze na kolonie – pamiątkowe zdjęcie w Toruniu

W Zakopanem

Z wizytą w Kotlinie Kłodzkiej

Zielona szkoła w Pieninach

WAKACJE – CZAS DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Stowarzyszenie Stromiecczyzna podejmuje działania poprawiające jakość życia mieszkańców gminy. Pisze i realizuje projekty, które mają na celu m.in. zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży podczas wakacji. Działania te przynoszą korzyści zarówno uczestnikom jak i rodzicom dzieci biorących udział w projekcie. Uczestnictwo w nich daje możliwość spędzania czasu w grupie, nauki poprzez zabawę, zdobycia nowych umiejętności, poznania nowych przyjaciół i miejsc. Jedną z form zagospodarowania tego czasu są wakacyjne warsztaty i zajęcia, które zawsze cieszą się ogromną popularnością w środowisku. Nie byłyby możliwe, gdyby nie pomoc i współpraca z OSP ze Stromieckiej Woli i OSP ze Stromca. Druhowie strażacy użyczają pomieszczeń w swoich strażnicach na przeprowadzenie zajęć. Urząd Gminy w Stromcu zapewnia transport sprzętu i materiałów do wybranych miejsc. Biblioteka koordynuje wszystkie prace przygotowawcze i zakończeniowe. Zajęcia prowadzone były w ramach projektów: **Wakacyjny kogel – mogel, Letnia akademia dziecięcej twórczości i zabawy** oraz jako pojedyncze zadania: *Wakacje z Lolkiem* w ramach projektu **Rodzina jest najważniejsza**, i projektu **Piekły, wiły i tańczyły**. Uczestnicy brali udział w tygodniowych lub dwutygodniowych spotkaniach, podczas których odbywały się warsztaty plastyczne, tkactwa artystycznego, malarskie, ceramiczne, papieroplastyki, malowania na szkle, lepienia z gliny, mleczarskie, miodobrania, pieczenia chleba oraz uczestniczyli w zajęciach sportowych, plenerach malarskich. Czytaliśmy książki i opowiadaliśmy stromieckie legendy i historie. Promowaliśmy lokalne środowisko i stare zwyczaje. Gościliśmy u mieszkańców, którzy realizują swoje pasje i chcą się nimi dzielić, pokazywać i uczyć innych.

Zostaliśmy zaproszeni, aby poznać prace przy:

- ◊ pasiece u państwa Anny i Romana Wieteskich w Bobrku, Barbary i Zdzisława Włodarskich w Bobrku Kolonii,
- ◊ przetwarzaniu mleka prosto od krowy (ser, masło, koktajle mleczne) u pani Kazimiery Żuchowskiej w Stromcu,
- ◊ pieczeniu chleba w tradycyjnym piecu drzewnym u państwa Barbary i Stanisława Chmielewskich w Stromcu.

Zwiedziliśmy:

- ◊ stadninę koni Izabeli i Michała Matysiaków w Podgajach,
- ◊ warsztat pracy lokalnego rzeźbiarza Ignacego Piotrowskiego w Stromcu.

Atrakcją były wycieczki autokarowe. Zwiedziliśmy: Sandomierz,

Jaskinię Raj, Muzeum Zabawek w Kielcach, ruiny zamku w Chęcinach. Efekty prowadzonych warsztatów, były prezentowane w postaci powstałych prac na wystawach w bibliotece, Urzędzie Gminy, szkołach, kościele i podczas gminnych festynów. Na pamiątkę udziału w zajęciach, uczestnicy otrzymywali swoje prace na własność.

Koordynatorzy:
Elżbieta Wiatrak,
Anna Wieteska

Osoby prowadzące zajęcia:
Barbara Chmielewska, Maria Hoffman, Agata Kopeć, Anna Machaj, Anna Wieteska.

Nie boimy się wyzwań. W 2008 r. zorganizowaliśmy kolonie w Jastrzębiej Górze dla 40 dzieci w wieku 7 – 13 lat z terenu gminy Stromiec. Podczas tygodniowego wypoczynku dzieci wzięły udział w trzech wycieczkach: do Słowińskiego Parku Narodowego, na Półwysep Helski i do Gdyni. W drodze do Jastrzębiej Góry zwiedziliśmy starówkę w Toruniu. Nie było mowy o nudzie wśród kolonistów. Oprócz codziennych wypadów na plażę, dzieci brały udział w zajęciach o różnorodnej tematyce:

- ◊ Chcemy być silni i zdrowi (turnieje, zabawy ruchowe, konkursy, kąpiele, spacery, spotkanie z ratownikiem)
- ◊ Ogniska czar (dyskoteki i wieczorki przy ognisku, chrzest morski)
- ◊ Przepis na lato – twórczość dziecięca (konkursy plastyczne, literackie, rzeźby z piasku)
- ◊ Popisy literackie, wokalne, artystyczne
- ◊ Morskie opowieści

Pomimo, że było to nowe doświadczenie poradziliśmy sobie bardzo dobrze, o czym świadczyły gorące podziękowania i uśmiechnięte buzie kolonistów.

Koordynator:
Leszek Molga

Kierownik kolonii: Anna Chmielewska
Opiekunowie: Łukasz Jakóbczak, Sylwia Jakóbczak, Hanna Król, Agnieszka Molga

Projekty sfinansowane z Programów: **Działaj Lokalnie Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowane przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce we współpracy z Koalicją dla Młodych Funduszem Lokalnym Ziemi Białobrzeskiej, Gminy Stromiec.**

Warsztaty z miodobrania

Z wizytą u pszczelarza

Spotkanie w stadninie koni w Podgajach

Pamiątkowe zdjęcie

Podsumowanie konkursu

Projekt Piekły, wiły i tańczyły

Tradycyjne pieczenie chleba

Uczestnicy warsztatów plastycznych

Uczestniczki warsztatów

Warsztaty – malowanie na szkle

Warsztaty plastyczne

Warsztaty z tkactwa

Warsztaty malarskie

Warsztaty mleczarskie u pani Kazimiery

Warsztaty mleczarskie

Warsztaty tkactwa artystycznego

Warsztaty z decoupage

Wystawa prac

Zakończenie warsztatów

Wolne miejsce na zdjęcie

DZIAŁANIA O CHARAKTERZE ZDROWOTNYM I SPORTOWYM

Jednym z celów statutowych Stowarzyszenia jest promocja zdrowego stylu życia i aktywności ruchowej z jednoczesnym poznawaniem historii Ziemi Stromieckiej. W 2010 r. realizowaliśmy projekt **W zdrowym ciele, zdrowy duch**. W projekcie uczestniczyło 35 kobiet, które przez pół roku ćwiczyły pod okiem instruktora aerobiku. Dzięki życzliwości dyrektora Leszka Molgi zajęcia odbywały się w szkole podstawowej w Stromcu. Przyniosły radość, wzmocniły kondycję uczestniczek i poprawiły wygląd sylwetki. Panie mogły skorzystać również z masażu klasycznego oraz z porady dietetyka.

Koordynator:
Barbara Chmielewska

Innym rodzajem aktywności ruchowej są organizowane przez nas coroczne rajdy rowerowe po gminie Stromiec. Osobą zaangażowaną w przygotowanie trasy rowerowej połączonej z ciekawymi miejscami stromiecczyzny jest Edward Mielniczek. Członek Stowarzyszenia, pilot wycieczek, organizator wyjazdów krajoznawczych. Podczas rajdów poznaliśmy piękno Puszczy Stromieckiej i pomników przyrody: *Dębu Kościuszki* i *Dębu Profesora Ryszarda Zaręby*. Odwiedziliśmy liczne miejsca pamięci narodowej związane z II wojną światową znajdujące się w Puszczy: pomnik w Matyldzinie i Cecylówce, byłą siedzibę Nadleśnictwa w Stachowie, Okolon – siedziba rodu Wróblewskich, miejsce zbiórek i aktywności tutejszych żołnierzy AK. Po tych miejscach oprowadzał nas i opowiadał Nadleśniczy Nadleśnictwa Dobieszyn Jan Chryzostom Czachowski. Innym razem wyruszyliśmy do Grabowa n/Pilicą, aby uczestniczyć w uroczystości odsłonięcia obelisku i tablicy upamiętniającej pożegnanie przez leśników marszałka Józefa Piłsudskiego w jego ostatniej drodze na Wawel. Rajd ten powtórzyliśmy w 80 i 83 rocznicę tego wydarzenia. Corocznie we wrześniu rowerami jeździmy na obchody Święta Patrona Leśników Świętego Franciszka z Asyżu, które odbywają się w Stachowie koło Bud Augustowskich. Na mapie rajdów rowerowych dla wielu osób szczególnym wydarzeniem był rajd szlakiem *Przydrożnych Kapliczek*, które zostały przedstawione i opisane w wydanym przez Stowarzyszenie folderze w 2014 roku.

W bieżącym 2018 r. realizujemy projekt **Przywróćmy pamięć o Bagniewskich**, w ramach którego zorganizowaliśmy dwa rajdy szlakiem Dworków Rodziny Bagniewskich. Trasy wiodły przez: Stromiec cmentarz – Szczyty – Brzeźce – Niedabyl – Stromiec, oraz Stromiec-Stachów – Boże – Stromiec.

Rajdy rowerowe to dobry pomysł na wspólne, aktywne spędzenie czasu wolnego z rodziną i znajomymi. Jest to wspaniała forma wypoczynku dla dzieci i dorosłych. Dzięki nim poznajemy piękno i uroki Naszej Małej Ojczyzny i związanej z nią historii.

Środki na realizację zadań pozyskaliśmy z Programu **Wspierania Aktywności Lokalnej na Terenach Wiejskich „Razem możemy więcej”.**

W zdrowym ciele – uczestniczki projektu

W zdrowym ciele – zdrowy duch

Przy Dębie Kościuszki

Przy Dębie profesora Zaręby

Rajd rowerowy do Dębu Zaręby

Uczestnicy rajdu rowerowego

Stachów – rajd rowerowy ze Stromiankami

Szlakiem dworków Rodziny Bagniewskich

Przed dworkiem w Szczytach

Odpoczynek w Brzeźcach – szlakiem dworków

HONOROWI OBYWATELE GMINY STROMIEC

W czerwcu 2012 roku z inicjatywy Jana Chryzostoma Czachowskiego, Stowarzyszenie wystąpiło z wnioskiem do Rady Gminy Stromiec o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Stromiec pięciu zasłużonym osobom związanym z naszą gminą. Dnia 7 czerwca 2013 r. w sali gimnastycznej Publicznego Gimnazjum w Stromcu odbyła się uroczysta sesja, podczas której został nadany ten zaszczytny tytuł.

Panu **Robertowi Grudniowi**. Obecny – artysta muzyk (organy, fortepian, klawesyn) kompozytor, dyrektor festiwali muzycznych. Jego rodzice pochodzą z Niedabyla, miejscowości w pobliżu Stromca. Swoją twórczością przyczynia się do rozsławiania Gminy Stromiec. Pan Robert Grudzień, występując za granicą, zawsze podkreśla, gdzie są jego korzenie, mówi o Stromcu.

Pośmiertnie uhonorowani zostali:

Ks. Antoni Niemotko – długoletni proboszcz Parafii Stromiec w latach 1891-1919, budowniczy obecnego wspaniałego, największego w wiejskich parafiach Diecezji Radomskiej kościoła w Stromcu.

Płk. Ryszard Kukliński – oficer Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, wykazał się niezwykłą odwagą i dzielnością w czasach trudnych dla naszej gminy. Ryzykując wszystko, podjął działania, uniemożliwiając planowaną interwencję wojsk radzieckich w Polsce w celu zdławienia niepodległościowych dążeń Solidarności.

Adam Wróblewski – długoletni nauczyciel i kierownik w latach 1918-1947 Szkoły Podstawowej w Stromcu. Budowniczy pierwszego budynku szkolnego w Stromcu w roku 1937. Wielki patriota, piłsudczyk, nauczyciel z powołania, społecznik.

Prof. Ryszard Zaręba – był w regionie radomskim osobą powszechnie znaną i szanowaną. To właśnie jemu zawdzięczamy przywrócenie na mapy funkcjonującej od czasów historycznych, a zapomnianej w XIX wieku nazwy – Puszcza Stromiecka.

W maju 2018 r. wystąpiliśmy z wnioskiem o nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Stromiec dla por. Juliusza Bagniewskiego, w uznaniu Jego zasług w walce o wolność Ojczyzny. 17 października odbyła się uroczysta sesja, na której został przyznany tytuł.

por. Juliusz Bagniewski urodzony w Bożem. Żołnierz 1. pułku Legionów Polskich (pseudonim „Wujek” i „Ulowski”). W bitwie pod Krzywopłotami zdobył galony poruczni-

ka i srebrny medal za waleczność – jeden z dwóch przeznaczonych dla batalionu. Dał się poznać jako dzielny i nieustraszony żołnierz. Jak donosiła ówczesna prasa, dokonał brawurowego czynu budując most na rzece w ogniu nieprzyjacielskim i biorąc przy tym jeńca. Zginął, 23 maja 1915 roku w bitwie pod Żernikami. Po bitwie z innymi oficerami i żołnierzami został pochowany na pobliskim cmentarzu w Baćkowicach. Odznaczony Krzyżem Virtuti Militari.

Wyróżnione zostały osoby, których droga życiowa i zasługi przywołują pojęcia czynu i służby dla Polski, dla społeczności stromieckiej, dla drugiego człowieka. To pojęcie służby jest wspólną cechą wszystkich wyróżnionych. To ona kształtowała ich działania, pozwalała dostrzec potrzeby innych ludzi. Laureaci tej uroczystości doskonale rozumieli, że człowiek nie żyje tylko dla siebie, że ślad po sobie pozostawiamy, tylko wtedy, kiedy żyjemy społecznie, kiedy żyjemy dla innych.
(z wystąpienia Jana Chryzostoma Czachowskiego – przewodniczącego Rady Gminy Stromiec)

WYKAZ PROJEKTÓW

Rok realizacji	Nazwa projektu	Grantodawca / Program	Kwota dofinansowania
2005	Zajęcia terapeutyczne dla dzieci	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	10.000,00 zł
2005	S.O.S. dla pamięci naszych przodkach	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	4.813,00 zł
2006	S.O.S. dla pamięci naszych o przodkach – kontynuacja	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	3.500,00zł
2007	Renowacja grobów na Cmentarzu Parafialnym w Stromcu	Fundacji Na Rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000" im. M. Rataja.	10.000,00 zł
2007	Wokół biblioteki	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	4.000,00 zł
2007	Wszyscy mnie rozumieją	Program Integracji Społecznej	27.000,00 zł
2008	Wypoczywam aktywnie i bezpiecznie	Program Integracji Społecznej	30.000,00 zł
2008	Einstein w Puszczy Stromieckiej	Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich Poakcesyjny Programu Wspierania Obszarów Wiejskich Program Integracji Społecznej Gminna Komisja Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym	145.300,00 zł
2008 – 2009	Akademia Odkrywcy	Fundacja PZU Poakcesyjny Program Wspierania Obszarów Wiejskich Program Integracji Społecznej Gminnej Komisji Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym	66.800,00 zł

2009	Bawimy się razem	„Koalicja dla Młodych" Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	2.100,00 zł
2010	W zdrowym ciele zdrowy duch	Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej Program Wspierania Aktywności Lokalnej na Terenach Wiejskich „Razem możemy więcej"	2.100,00 zł
2010	Wszyscy mnie rozumieją	Poakcesyjny Program Wspierania Obszarów Wiejskich Program Integracji Społecznej	15.100,00 zł
2010	Bawimy się razem	Poakcesyjny Program Wspierania Obszarów Wiejskich Program Integracji Społecznej	9.200,00 zł
2010	Kierunek kultura	Program Integracji Społecznej	6.700,00 zł
2010	Kierunek kultura II	Poakcesyjny Program Wspierania Obszarów Wiejskich Program Integracji Społecznej	16.750,00 zł
2010	Młody naukowiec	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	170.000,00 zł
2011	Nasz sławny organista	Poakcesyjny Program Wspierania Obszarów Wiejskich Program Integracji Społecznej	3.500,00 zł
2012	Bawimy się razem	Gminna Komisja Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym	4.400,00 zł
2012	Wakacyjny kogel-mogel	„Koalicja dla Młodych" Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	3.600,00 zł
2012	Ocalić od zapomnienia	LGD Zapilicze	12.600,00 zł
2012 – 2013	Zabawa i nauka to świetny duet	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Gmina Stromiec	52.800,00 zł
2013	Letnia Akademia dziecięcej twórczości i zabawy	„Koalicja dla Młodych" Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	6.000,00 zł
2014	Piekły, wiły i tańczyły	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	6.000,00 zł
2014	Ja też potrafię	Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	120.000,00 zł

2015	Rodzina jest najważniejsza	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	6.000,00 zł
2016	Razem dla biblioteki	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	6.000,00 zł
2017	Bajkowa podróż	Fundacja PZU	12.000,00 zł
2017	Tu się bawię tu się trudzę, w Stromcu nigdy się nie nudzę	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	6.000,00 zł
2018	Przywróćmy pamięć o Bagniewskich	LGD Zapilicze	20.000,00 zł
2018	Na sportowo i ludowo przez 15-lecie	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	5.500,00 zł
2018	Opowiedz nam, moja Ojczyzno	„Koalicja dla Młodych" – Fundusz Lokalny Ziemi Białobrzeskiej	2.400,00 zł
		W sumie pozyskaliśmy	**790 163,00 zł**

PODZIĘKOWANIA

W ciągu 15 lat naszej pracy społecznej spotkaliśmy się z wielką życzliwością mieszkańców przy realizacji licznych działań. To dzięki wsłuchiwaniu się w głosy społeczności lokalnej czerpaliśmy pomysły na kolejne przedsięwzięcia. Chcemy podziękować za wieloletnią współpracę i pomoc w naszych poczynaniach:

- ◊ władzom samorządowym
- ◊ Nadleśnictwu Dobieszyn
- ◊ Koalicji dla Młodych Funduszowi Lokalnemu Ziemi Białobrzeskiej
- ◊ dyrektorom i nauczycielom szkół z terenu gminy
- ◊ dyrekcji szkoły Muzycznej I stopnia w Kozienicach
- ◊ Lokalnej Grupie Działania Zapilicze

Wiele działań realizowaliśmy w partnerstwie z:

- ◊ Gminną Biblioteką Publiczną w Stromcu
- ◊ Publiczną Szkołą Podstawową im. św. Jana Pawła II w Bobrku
- ◊ Publiczną Szkołą Podstawową im. Armii Krajowej w Bożem
- ◊ Publiczną Szkołą Podstawową im. ks. Kazimierza Kniedziałowskiego w Dobieszynie
- ◊ Publiczną Szkołą Podstawową im. Tadeusza Kościuszki w Podlesiu Dużym
- ◊ Publiczną Szkołą Podstawową im. Dionizego Czachowskiego w Stromcu
- ◊ Publicznym Gimnazjum im. Józefa Piłsudskiego w Stromcu
- ◊ Parafią pw. św. Jana Chrzciciela w Stromcu
- ◊ Fundacją im. Mikołaja z Radomia
- ◊ Ochotniczą Strażą Pożarną w Stromcu
- ◊ Ochotniczą Strażą Pożarną w Stromieckiej Woli

Wymieniamy doświadczenia, zapraszamy i jesteśmy zapraszani do uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych przez organizacje społeczne, działające na terenie naszej gminy i powiatu:

- ◊ Stowarzyszenie Wszystkie Razem w Dobieszynie
- ◊ Koło Gospodyń Wiejskich w Stromcu
- ◊ Klub Kobiet Aktywny Bobrek
- ◊ Koło Gospodyń Wiejskich w Ksawerowie Starym
- ◊ Towarzystwo Kulturalne w Białobrzegach

Wszystkim, którzy nam pomagali i uczestniczyli w realizacji naszych działań serdecznie dziękujemy.